

Комунальний вищий навчальний заклад
«Харківська академія неперервної освіти»

**Зміни і доповнення до інструктивно-методичних
рекомендацій щодо заповнення сторінок класних журналів
5-11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів
Харківської області**

2010

Комунальним вищим навчальним закладом «Харківська академія неперервної освіти» у 2010–2011 навчальному році розроблено нові інструктивно-методичні рекомендації для заповнення сторінок класних журналів з таких предметів: «Українська мова», «Українська література», «Математика», «Історія України», «Всесвітня історія», «Філософія», «Основи філософії», «Людина і суспільство», «Людина і світ», «Правознавство» (практичний курс), «Правознавство» (лист Головного управління освіти і науки Харківської обласної державної адміністрації від 13.09.2010 року №4619).

диктант**														
Аудіювання*	–	1	–	1	–	1	–	1	–	1	–	1	–	1
Читання мовчки*	1	–	1	–	1	–	1	–	1	–	1	–	1	–

* Основною формою перевірки мовної теми, аудіювання і читання мовчки є тестові завдання.

** Основною формою перевірки орфографічної і пунктуаційної грамотності є контрольний текстовий диктант.

Міністерство освіти і науки України наголошує (підстава: лист від 22.05.2009 року № 1/9-353), що «у таблиці зазначена мінімальна кількість фронтальних видів контрольних робіт, учитель на власний розсуд має право збільшувати цю кількість, залежно від рівня підготовленості класу, здібностей конкретних учнів, умов роботи тощо».

Звертаємо увагу, що зазначена кількість видів контролю у 10–11-х класах стосується рівня стандарту та академічного рівня. У класах із профілем «Українська філологія» ця кількість визначена у програмі: Українська мова. 10–12 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Філологічний напрям, профіль – українська філологія. Профільний рівень / Укладачі: Л.І. Мацько, О.М. Семенов – К.: Грамота, 2009. – 136 с.

2. Наприкінці кожної мовної теми проводиться контрольна робота, якою перевіряються знання та компетентності учнів із цієї теми. Проводиться вона лише у формі тестових завдань (див.: таблиця «Фронтальні види контрольних робіт»).

На сторінці «Зміст уроку» робиться запис: «Контрольна робота», а на сторінці «Облік навчальних досягнень учнів» під датою виставляються оцінки або «н» у разі відсутності учня.

Тематична оцінка виставляється на основі поточних з урахуванням оцінки за контрольну роботу. Якщо учень був відсутній під час написання цієї контрольної роботи, він її не писатиме в інший час, і тематична оцінка йому виставлятиметься лише на підставі поточних.

Виходячи з цього, порожня клітинка між колонкою з оцінками за контрольну роботу та колонкою «Тематична» не залишається.

3. Один раз на семестр у кожному класі окремо здійснюється контроль за орфографічною та пунктуаційною грамотністю учнів (контрольний диктант) (див.: таблиця «Фронтальні види контрольних робіт»).

Контрольний диктант слід провести перед останньою контрольною роботою кожного семестру і оцінку за нього врахувати як поточну при виставленні тематичної.

На сторінці «Облік навчальних досягнень учнів» у день проведення контрольного диктанту під датою виставляються оцінки та «н» тим, хто був відсутній. Якщо учня не було на уроці, то він не писатиме контрольний диктант в інший час.

На сторінці «Зміст уроку» робиться запис: «Контрольний диктант».

4. Відповідно до інструктивно-методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо вивчення української мови в загальноосвітніх навчальних

завдань (тестів, відповідей на запитання тощо)											
Уроки розвитку мовлення* (РМ)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)
Уроки позакласного читання (ПЧ)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Контрольний домашній твір	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1
Перевірка зошитів	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	5

10–11 класи

Класи	10		11		10		11	
	I	II	I	II	I	II	I	II
Семестри	РІВЕНЬ СТАНДАРТУ, АКАДЕМІЧНИЙ				ПРОФІЛЬНИЙ РІВЕНЬ			
Контрольні роботи у формі:	3	3	3	3	4	4	4	4
– контрольного класного твору;	1	1	1	1	1	1	1	1
– виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання тощо)	2	2	2	2	3	3	3	3
Уроки розвитку мовлення* (РМ)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)
Уроки позакласного читання (ПЧ)	1	1	1	1	2	2	2	2
Контрольний домашній твір	1	1	1	1	2	2	1	1
Перевірка зошитів	4	5	4	5	4	5	4	5

* У кожному семестрі обов'язковим є проведення двох уроків розвитку мовлення: одного уроку усного розвитку мовлення, а другого – писемного. Умовне позначення у таблиці – (у + п).

Поданий у таблицях розподіл годин є мінімальним і обов'язковим для проведення в кожному семестрі. Учитель на власний розсуд може збільшити кількість видів контролю відповідно до рівня підготовки учнів, особливостей класу тощо.

У 8–9-х класах із поглибленим вивченням української літератури пропорційно збільшується кількість контрольних робіт та уроків розвитку мовлення (визначається вчителем).

2. Можливі види контрольних робіт:

- тест;
- відповіді на запитання;
- контрольний літературний диктант;
- анкета головного героя;
- комбінована контрольна робота тощо;
- письмові контрольні твори.

Можливі види контрольних робіт із розвитку мовлення:

- складання оповідання (казки) за прислів'ям;
- добір прислів'їв, крилатих виразів, фразеологічних зворотів, що виражають головну ідею твору;
- введення власних описів в інтер'єр, портрет, пейзаж у вже існуючому творі;
- усний переказ оповідання, епізоду твору;
- твір-характеристика персонажа;
- написання асоціативного етюд, викликаного певним художнім образом;
- написання вітального слова на честь літературного героя, автора тощо;
- твір-опис за картиною;
- складання тез літературно-критичної статті (параграфу підручника);
- підготовка проекту (з можливим використанням мультимедійних технологій) – індивідуального чи колективного – з метою представлення життєвого і творчого шляху, естетичних уподобань письменника тощо;
- складання анкети головного героя, цитатних характеристик, конспекту, рецензії, анотації;
- написання реферату;
- ідейно-художній аналіз поетичного чи прозового твору;
- написання листа авторові улюбленої книжки;
- інсценізація твору (конкурс на кращу інсценізацію уривка твору) тощо.

3. Наприкінці кожної теми проводиться контрольна робота в одній із форм (див.: таблиця «Обов'язкова кількість видів контролю»).

На сторінці «Зміст уроку» робиться запис: «Контрольна робота», а на сторінці «Облік навчальних досягнень учнів» під датою виставляються оцінки або «н» у разі відсутності учня.

Тематична оцінка виставляється на основі поточних з урахуванням оцінки за контрольну роботу. Якщо учень був відсутній під час написання цієї контрольної роботи, він її не писатиме в інший час, і тематична оцінка йому виставлятиметься лише на підставі поточних.

Виходячи з цього, порожня клітинка між колонкою з оцінками за контрольну роботу та колонкою «Тематична» не залишається.

4. Оцінка за зошит виставляється до класного журналу 1 раз на місяць і вважається поточною, тобто враховується до найближчої тематичної.

5. Усі інші записи в класному журналі на сторінках «Облік навчальних досягнень учнів» та «Зміст уроку» з української літератури залишилися без змін.

Математика

Загальна мінімальна кількість обов'язкових контрольних робіт у 5–9-х, 11-х класах не змінилася порівняно з минулим 2009–2010 навчальним роком.

Одночасно звертаємо увагу на те, що відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 21.08.2010 року №1/9-580 щодо вивчення базових дисциплін у 2010–2011 навчальному році, згідно з рівнями вивчення предмета змінено мінімальну кількість обов'язкових контрольних робіт у 10-х класі.

Загальноосвітні класи

Предмет	Кількість годин на тиждень	Кількість контрольних робіт
Рівень стандарту		
Математика	3	5 +діагностична
Алгебра	1,5	3 +діагностична
Геометрія	1,5	3 +діагностична
Академічний рівень		
Алгебра	2	7 +діагностична
Геометрія	2	4 +діагностична
Профільний рівень		
Алгебра	5	10 +діагностична
Геометрія	4	8 +діагностична
Класи з поглибленим вивченням математики		
Алгебра	5	9 +діагностична
Геометрія	4	8 +діагностична

У новосформованих класах проведення діагностичної контрольної роботи обов'язкове. У всіх інших – на розсуд учителя.

Історія України, всесвітня історія

У 2010–2011 навчальному році викладання історії України в **5-х** класах здійснюється за новою програмою, затвердженою рішенням колегії Міністерства освіти і науки України від 05.06.2010 року, в **11-х** класах – за раніше діючими програмами (Історія України. Всесвітня історія. Людина і суспільство. Основи філософії: Програми для профільних класів загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Пед. преса, 2005; Історія України. Всесвітня історія. 5–11 класи. – К.: Шкільний світ, 2001). Названими програмами **передбачено проведення окремого уроку** тематичного оцінювання.

Бал за урок тематичного оцінювання виставляється до класного журналу в колонку, під датою проведення уроку. У разі, якщо учень був відсутній на уроці, у відповідній клітинці класного журналу ставиться «н», поруч залишається вільна клітинка для виставлення бала після виконання тематичної роботи. Ця клітинка в класному журналі не підписується, запис робиться таким чином:

	15 / 09	(Вільна клітинка без будь- яких записів)	Тематична
	н	9	9
	7		9*
	н	4	6*
	7		7

* Тематичний бал може бути вищим за бал, який отримав учень безпосередньо на уроці тематичного оцінювання, з урахуванням поточних балів переважно високого та достатнього рівнів (лист Міністерства освіти України від 09.10.2000 року № 1/9-420).

Викладання історії України та всесвітньої історії у **6-х–9-х** класах ведеться за оновленими програмами (затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 05.06.2009 року № 491), у **10-х** класах – за навчальними програмами для старшої профільної 11-річної школи. Вказаними програмами **не передбачено проведення окремого уроку тематичного оцінювання.**

Навчальні теми оновлених програм закінчуються **уроком узагальнення**, на якому учитель може провести оцінювання за підсумком усієї вивченої теми. Воно може проходити в формі усних запитань, письмових завдань (у тому числі й тестових), есе, творів, досліджень, проєктів тощо.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 року № 496 **тематична оцінка** виставляється до класного журналу в колонку з підписом «Тематична» без дати. Вільна клітинка перед колонкою «Тематична» не залишається.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягають оцінюванню протягом вивчення теми.

У разі відсутності учня (учениці) на уроках протягом вивчення теми в колонку з підписом «Тематична» виставляється н/а (не атестований).

Філософія, основи філософії, Людина і суспільство, Людина і світ

Предмет «**Філософія**» в **10-х** класах викладається тільки у філософському профілі за навчальною програмою для старшої профільної 11-річної школи.

Предмети «**Людина і суспільство**», «**Людина і світ**» в **11-х** класах викладаються за раніше діючими програмами (Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Основи правознавства. 9 клас. Людина і суспільство. 11 клас. Людина і світ. – К.: Шкільний світ, 2001). Указаними програмами **не передбачено проведення окремого уроку тематичного оцінювання.**

Тематична оцінка з предметів «**Людина і суспільство**», «**Людина і світ**» виставляється до класного журналу в колонку з підписом «Тематична» без дати. Вільна клітинка перед колонкою «Тематична» не залишається.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягають оцінюванню протягом вивчення теми.

У разі відсутності учня (учениці) на уроках протягом вивчення теми в колонку з підписом «Тематична» виставляється н/а (не атестований).

Предмет **«Основи філософії»** викладається в **11-х** класах суспільно-гуманітарного напрямку за програмою для профільних класів (Історія України. Всесвітня історія. Людина і суспільство. Основи філософії: Програми для профільних класів загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Пед. преса, 2005), якою **передбачено проведення окремого уроку тематичного оцінювання**. Отже, бал за урок тематичного оцінювання виставляється до класного журналу в колонку під датою проведення уроку. У разі, якщо учень був відсутній на уроці, у цій клітинці ставиться «н», поруч залишається вільна клітинка для виставлення бала після виконання тематичної роботи. Ця клітинка в класному журналі не підписується.

«Правознавство» (практичний курс), «Правознавство»

Оцінювання навчальних досягнень учнів з предмета «Правознавство» (практичний курс) у **9-у** класі та предмета «Правознавство» в **10-11-х** класах здійснюється з метою заохочення та стимулювання навчальної діяльності учнів і враховується вчителем при:

- складанні індивідуальних завдань для проведення уроків узагальнення та тематичного оцінювання;
- при виставленні тематичних балів автоматично за згодою учня в 9–11-х класах.

Результати тематичної атестації з правознавства відображаються в окремій колонці класного журналу з надписом ТЕМАТИЧНА.

У 2010–2011 навчальному році учні **9-х класів** навчатимуться за програмою «Правознавство. Практичний курс», автори: О. Пометун, Т. Ремех (лист Міністерства освіти і науки України від 21.05.2008 року №1/11-1969).

Окремий урок тематичного оцінювання є **обов'язковим** для учнів **9-х класів**.

Тематичний бал з правознавства виставляється з урахуванням поточних оцінок і може бути вищим за оцінку отриману учнем безпосередньо на уроці тематичного оцінювання.

Вчитель має право самостійно обирати вид та форми проведення уроків тематичного оцінювання. Якщо учень був відсутній на уроці тематичного оцінювання, після колонки з датою цієї роботи необхідно в класному журналі 9-го класу залишати вільну клітинку для оцінювання навчальних досягнень такого учня. В графі «Зміст уроку», відповідно до календарного планування, учитель записує назву теми, за якою здійснюється тематичне оцінювання та його вид (тестові завдання; усне опитування; письмова робота та ін.).

Пропонуємо **два варіанти** заповнення сторінок класних журналів у 9-у класі:

1. У разі якщо вчитель запланував проведення **уроку узагальнення та уроку тематичного оцінювання** запис здійснюється таким чином:

№ з/п	Дата	Зміст уроку	Домашнє завдання
		Розділ 1. Правила і закони у суспільстві та твоєму житті.	
5	15/09	Що таке конституція. Як Конституція врегульовує життя громадян України.	§5 опрацювати текст, відповісти на запитання
6	22/09	Узагальнення вивченого матеріалу з теми: «Правила і закони у суспільстві та твоєму житті».	Підготовка до т/о.
7	29/09	Тематичне оцінювання: «Правила і закони у суспільстві та твоєму житті» (усне опитування).	Повторення §1-5

	15 / 09	22 / 09	29 / 09	Вільна клітинка без будь-яких записів	ТЕМАТИЧНА	6 / 10
	н		н	6	6	
		10	7		9	
			н	10	10	
			7		7	
			5		6	

Форми і методи проведення уроків узагальнення вчитель обирає самостійно з урахуванням дидактично-методичних і психологічних основ проведення таких видів занять.

2. Якщо вчитель не запланував урок узагальнення та проводить тільки урок тематичного оцінювання запис на сторінках класних журналів здійснюється таким чином:

№ з/п	Дата	Зміст уроку	Домашнє завдання
		Розділ 1. Правила і закони у суспільстві та твоєму житті.	
6	22/09	Що таке конституція. Як Конституція врегульовує життя громадян України.	§5 опрацювати текст, відповісти на запитання. Підготуватися до т/о
7	29/09	Тематичне оцінювання: «Правила і закони у суспільстві та твоєму житті» (письмова робота).	Повторення §1-5

	15 / 09	22 / 09	29 / 09	Вільна клітинка без будь-яких записів	ТЕМАТИЧНА	6 / 10
	н		н	6	6	
		10	7		9	
			н	10	10	
			7		7	

У 2010–2011 навчальному році викладання курсу «Правознавство» для учнів **10-го класу** здійснюватиметься за програмою Котюка І.І., Палійчука Н.Й. для рівня стандарту та академічного рівня. Для класів профільного рівня чинною є програма «Правознавство» (автори Ремех Т.О. та Ратушняк С.П.), яка рекомендована Міністерством освіти і науки України (лист від 21.05.2008 року №1/11-1968).

Для **10-го класу** окремого уроку тематичного оцінювання в навчальних програмах, затверджених Міністерством освіти і науки України (листи від 21.05.2008 року №1/11-1968, від 21.08.2010 року №1/9-580) **не передбачено**.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 року № 496 **тематична оцінка** виставляється до класного журналу в колонку з підписом «Тематична» без дати. Вільна клітинка перед колонкою «Тематична» **не залишається**. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягають оцінюванню протягом вивчення теми.

Сторінки класного журналу заповнюються вчителями таким чином:

№ з/п	Дата	Зміст уроку	Домашнє завдання
		Частина перша: Основи теорії держави. Тема 4 Особа, суспільство, держава.	
6	22/09	Особливості взаємовідносин особи і держави. Правовий статус особи. Поняття громадянства та способи його набуття і припинення.	§6 опрацювати текст, відповіді на запитання.
7	29/09	Повторювально-узагальнюючий урок.	Повторення §1-6

	15 / 09	22 / 09	29 / 09	ТЕМАТИЧНА	6 / 10
	н	6	н	6	
		10	7	9	
	10		н	10	
		7		7	
	7		5	6	

У 2010–2011 навчальному році викладання правознавства у **11-х класах із поглибленим вивченням** цього предмету здійснюється за двома програмами курсу: «Правознавство для учнів гімназій, ліцеїв і профільних класів» (одна з них – автор І. Котюк, інша – автори І. Усенко, О. Наровлянський), які рекомендовані Міністерством освіти і науки України (лист від 22.08.2001 року № 1/11-3580).

Змін щодо заповнення сторінок журналу з предмета «Правознавство» у 11 класі не відбулося порівняно з минулим навчальним роком.

(Підстава: лист Головного управління освіти і науки Харківської обласної державної адміністрації від 13.09.2010 року №4619).

**Завідувач
Центру аналізу та прогнозування
розвитку освіти
КВНЗ «Харківська академія
неперервної освіти»**

Підписано

М.В. Татаринов

**Методисти
Центру аналізу та прогнозування
розвитку освіти
КВНЗ «Харківська академія
неперервної освіти»**

Підписано

Підписано

Підписано

Підписано

І.В. Березанець

С.М. Будна

В.П. Сідорчук

О.С. Свіриденко